

Onderwerp Wijziging omgevingsplan beëindigen veehouderij diverse locaties
Portefeuillehouder(s) drs. M. Graef

1. Onderwerp

Wijziging omgevingsplan beëindigen veehouderij diverse locaties

2. Inleiding

Aanleiding

Deze wijziging van het omgevingsplan heeft betrekking op het planologisch niet meer mogelijk maken van veehouderijen op diverse locaties: Beekcant 2 te Baexem en stoppende agrarische bedrijven in het kader van de landelijke beëindigingsregelingen (Lbv en Lbv-plus). Deze onderwerpen worden hieronder verder toegelicht.

➤ Verbod intensieve veehouderij (Beekcant 2 Baexem)

Op 16 juli 2024 heeft het college een voorbereidingsbesluit genomen met betrekking tot de locatie Beekcant 2 in Baexem, met het doel om intensieve veehouderij op deze locatie niet meer mogelijk te maken.

Aan het voorbereidingsbesluit lag ten grondslag dat de ontwikkeling niet gewenst is, omdat in de directe omgeving meerdere woon- en zorginstellingen zijn gevestigd waar zeer kwetsbare mensen zorg ontvangen worden gehuisvest. Daarnaast is de afstand tussen de kwetsbare natuur 250 m en de afstand tot een Natura 2000-gebied 1,2 km.

Een veehouderij is door het voorbereidingsbesluit op dit moment niet mogelijk. Echter, om het verbod in stand te houden is een wijziging van het omgevingsplan nodig.

➤ Deelnemers Lbv en Lbv-plus

In het kader van de stikstofproblematiek zijn subsidieregelingen voor stoppende veehouderijen in het leven geroepen. Dit zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv en Lbv-plus). Met deze regelingen wordt beoogd de stikstofuitstoot te verminderen en de stikstofneerslag op kwetsbare natuur in Natura 2000-gebieden snel naar beneden te brengen. Of een bedrijfslocatie in aanmerking komt voor een van de beëindigingsregelingen, is afhankelijk van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied.

Er zijn diverse agrarische ondernemers die meedoen aan de Lbv en Lbv-plus. Om te voldoen aan hun plichten en uiteindelijk de subsidie te kunnen ontvangen, is het nodig dat het op de stoppende bedrijfslocatie niet meer mogelijk is om een veehouderij uit te oefenen en bedrijfsmatig dieren te houden. Dit kan alleen geregeld worden door het omgevingsplan te wijzigen.

De deelnemers aan de Lbv en Lbv-plus die verzocht hebben om het omgevingsplan te wijzigen zijn:

- Leukerweg 3 Baexem
- Scheidingsweg 9 Ell
- Hunselerdijk 7a Kelpen-Oler
- Napoleonsweg Noord 8 Grathem
- Engerstraat 3 Haler
- Rijksweg Noord 3 te Kelpen-Oler

Er zijn meer deelnemers aan de Lbv/Lbv-plus en andere regelingen, maar deze hebben (nog) niet verzocht om wijziging van het omgevingsplan of hebben een verkleining van het bouwvlak nodig; uitsluitend een verbod op het houden van dieren is voor hen onvoldoende.

Beoogd effect

Het doel van dit voorstel is om te komen tot een wijziging van het omgevingsplan voor elk van de genoemde locaties. Het gemeenschappelijke doel van alle ontwikkelingen in dit omgevingsplan is om de negatieve effecten van de bedrijfsactiviteiten te verminderen door stoppen van intensieve veehouderijen. Afname van emissies en hinder draagt bij aan een betere woon- en leefomgeving voor onze inwoners.

Proces tot nu toe

Aan ieder van deze locaties zijn diverse trajecten vooraf gegaan. Hieronder worden deze kort toegelicht.

➤ Beekkant 2 Baexem

Aan de Beekkant 2 te Baexem is een pluimveehouderij gevestigd. Het bedrijf staat al langere tijd leeg. De locatie is aangekocht door een ondernemer die van plan is om de huidige stallen te slopen en hiervoor een toekomstbestendig bedrijf terug te bouwen bestaande uit vier volledig nieuwe stallen met 160.000 vleeskuikens.

Op de locatie ligt een agrarische bestemming met de functieaanduiding intensieve veehouderij. Ook liggen er op het gebied van milieu rechten op de locatie. In de directe omgeving liggen meerdere woon- en zorginstelling (Hornerheide, Huys de Waerenberg, Villa de Bedelaar) waar zeer kwetsbare mensen zorg ontvangen/gehuisvest worden. Daarnaast ligt het bedrijf op 250 meter van kwetsbaar natuurgebied en 1,2 km van Natura 2000-gebied.

De ontwikkeling zou milieukundig mogelijk aan alle normen kunnen voldoen en past binnen het huidige omgevingsplan. De gevraagde ontwikkeling past niet binnen de voorgenomen beleidsvisie waarbij ingezet wordt op gezondheid en de verbetering en het behoud van de kwaliteit van natuur en beekdalen.

Met de ondernemer zijn diverse gesprekken gevoerd, zowel ambtelijk als bestuurlijk, tijdens de gesprekken is aangegeven dat de voorgenomen bedrijfsontwikkeling niet gewenst is. De ondernemer heeft desondanks zijn plannen doorgezet en heeft op 29 december 2023 een aanvraag voor een veranderingsvergunning milieu ingediend.

Vervolgens is er op 16 juli 2024 een voorbereidingsbesluit vastgesteld zodat de voor de ondernemer beoogde ontwikkeling op de locatie kan worden tegengegaan. Na deze datum moeten we binnen 1,5 jaar een wijziging van het omgevingsplan realiseren.

In overleg met de ondernemer wordt gezocht naar een alternatieve locatie waar hij zijn bedrijf naar toe zou kunnen verplaatsen. Er zijn maar weinig geschikte locaties waar dit mogelijk is. Deelnemers aan de Lbv/Lbv+ regeling krijgen een ruime vergoeding voor het sluiten van hun bedrijf. Om een bedrijf over te halen niet mee te doen aan de LBV/LBV+ regeling zodat het bedrijf vrij komt voor verplaatsing, houdt in dat deze ruime vergoeding door de huidige ondernemer van de Beekkant 2 Baexem moet worden betaald. Dit is financieel niet haalbaar.

Momenteel wordt in samenspraak met de ondernemer en de provincie de mogelijkheid onderzocht om het bedrijf van de Beekkant 2 Baexem te verplaatsen naar een andere locatie waarvan bekend is dat het huidige bedrijf gaat stoppen en niet deelneemt aan de LBV/LBV+ regeling. Hier zitten veel haken en ogen aan. De provincie moet instemmen, beide ondernemers moeten instemmen en de locatie moet kunnen worden ingericht naar de wens van de ondernemer van de Beekkant 2 Baexem. Ook moet worden gekeken naar de mogelijkheid om een natuurvergunning op de nieuwe locatie te krijgen en de overdracht van ammoniakrechten.

➤ Deelnemers Lbv

De bedrijfslocaties die zijn opgenomen in deze wijziging hebben besloten om deel te nemen aan de beëindigingsregeling en te stoppen met het intensieve veehouderij op hun bedrijfslocatie. In deze wijziging gaat het uitsluitend om het opnemen van een verbod op het houden van dieren. Iedere individuele locatie wordt herontwikkeld. Voor de herontwikkeling van een locatie wordt een separate planologische procedure gevolgd. Dit is maatwerk en voor ieder individueel geval zal bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden in het kader van een omgevingsvergunning of latere wijziging van het omgevingsplan.

➤ Zienswijzen

Tegen de ontwerp omgevingsplannen hebben wij de volgende zienswijzen ontvangen:

- Fase 1:
 - I. Zienswijze van Buiten bv namens Maatschap van Herten-Vosdellen, Napoleonsweg Noord 8 te Grathem;
 - II. Zienswijze van Buiten bv namens Maatschap Peeters-Donkers, Hunselerdijk 7a te Kelpen-Oler;
 - III. Zienswijze Arvalis namens Verhoijzen Veehouderij Beekcant B.V., Groeze 18 te Beringe.
- Fase 2: Geen zienswijzen

De beantwoording van deze zienswijzen is opgenomen in de nota van zienswijzen.

Scenario's

Het alternatieve scenario is dat de functie van de locaties pas wordt gewijzigd nadat een passende herbestemming is uitgewerkt. Hoewel dit het meest wenselijke scenario is, kan dit tot problemen leiden voor deelnemers aan de regelingen.

3. Voorstel aan de Raad

Uw raad wordt geadviseerd om:

1. De wijziging Omgevingsplan gemeente Leudal - beëindiging veehouderij diverse locaties Buitengebied vast te stellen;
2. Geen leges in rekening te brengen voor deelname aan deze wijziging van het omgevingsplan;
3. De brieven naar de deelnemers over het genomen besluit te laten ondertekenen door het college.

4. Argumenten

➤ **Beëindigen intensieve veehouderij Beekcant 2 Baexem**

1.1. Wijziging van het omgevingsplan is nodig, omdat anders een intensieve veehouderij op Beekcant 2 in Baexem weer mogelijk wordt

Het college heeft op 16 juli 2024 besloten om voorbereidingsregels op te nemen in het omgevingsplan. Deze regels zorgen er voor dat het houden van dieren en het gebruiken en oprichten van gebouwen voor intensieve veehouderij niet meer mogelijk is.

De voorbereidingsregels zijn anderhalf jaar van toepassing. Na deze termijn wordt het weer mogelijk om een intensieve veehouderij te realiseren. Dit betekent dat het omgevingsplan tijdig gewijzigd dient te worden.

1.2. Een intensieve veehouderij op Beekcant 2 is niet wenselijk, gelet op de kwetsbare mensen en natuur in de omgeving

In de Strategische visie 'Mooi Leven in Leudal' heeft gezondheid een voorname plek gekregen. De gemeente gaat niet over de individuele gezondheid van iedere bewoner, maar wil wel de randvoorwaarden creëren zodat iedereen in Leudal een gezond leven kan leiden. Ook het 'Coalitieakkoord van 2022-2026' geeft aan dat met betrekking tot emissies (luchtkwaliteit) en de hiermee gerelateerde gezondheidsdoelen het verplaatsen van dierconcentraties in kernrandzones en nabij natuur naar geschiktere locaties wordt gefaciliteerd. Scheiding van mens- en dierconcentraties wordt gestimuleerd. In het thema Buitengebied in de 'Zomernota 2023-2026' is opgenomen dat er een goede balans moet zijn tussen bedrijvigheid en de leefomgeving (waaronder milieu gerelateerde emissies). De negatieve effecten van de agrarische sector op inwoners en natuur moet worden verlaagd door toepassing van nieuwe technieken, verplaatsing of beëindiging. Het reeds ingezette beleid om te komen tot scheiding van mens en dierconcentraties wordt (versterkt) doorgezet. Tot slot blijkt uit de ontwerp-'Omgevingsvisie Leudal' dat we de kwaliteit van onze leefomgeving op het gebied van geluid, geur en luchtkwaliteit willen verbeteren. Een betere scheiding tussen mens en dier en tussen wonen en werken helpt daarbij. Verplaatsing van agrarische bedrijvigheid wordt gestimuleerd om de kwaliteit van een gebied te

verbeteren op het gebied van natuur en/of verbetering van het leefklimaat/gezondheid. De voorgenomen wijziging sluit aan op deze visiedocumenten.

In de directe nabijheid liggen diverse woon- en zorginstellingen waar kwetsbare mensen zorg ontvangen en worden gehuisvest. Een daarvan is Ciro, een kennis- en behandelcentrum voor mensen met blijvend en ernstig long- en hartfalen en astma. Ciro is er ook voor mensen die problemen hebben met ademen tijdens de slaap, zoals apneu. Ook verblijven deze patiënten er voor langere tijd.

Pluimvee is een belangrijke bron van fijn stof, dat voornamelijk afkomstig is van mest en veren, maar ook uit voer kan komen. In het rapport van de Gezondheidsraad (2018) wordt geconcludeerd dat fijnstof verband heeft met bepaalde gezondheidsklachten. Deze klachten treden voornamelijk op bij gevoelige groepen. Het mag duidelijk zijn dat een scheiding tussen mens en dier bij longpatiënten, astmapatiënten en mensen met hartfalen in het bijzonder noodzakelijk is.

Twee andere zorginstellingen in de nabijheid van de Beekkant 2 zijn Huys de Waerenberg en Villa de Bedelaar. Huys de Waerenberg betreft een woon- en zorgvoorziening voor (demente) ouderen. Villa de Bedelaar is een opvangplek waar mensen wonen die aan de zijlijn van de samenleving staan. Zij verblijven hier voor kortere of langere tijd.

Verder ligt het bedrijf op 250 meter van een kwetsbaar natuurgebied en 1,2 km van een Natura 2000-gebied. Voor het Natura 2000-gebied wordt de kritische depositiewaarde (KDW) voor een aantal stikstofgevoelige habitattypen overtreden. Het huidige beheer van de blauwgraslanden en het bosbeheer is onvoldoende om de gestelde doelen te behalen. De bestaande en geplande maatregelen zijn niet toereikend om de doelen te bereiken. Eén van de maatregelen die in de NDA wordt voorgesteld is het verlagen van de stikstofdepositie door bronaanpak: breng de stikstofbronnen in beeld en zorg voor verlaging van de uitstoot.

Door het beëindigen van een intensieve veehouderij op deze locatie neemt de uitstoot van geur, fijnstof en ammoniak beduidend af. Dit komt ten goede aan de omgeving.

1.3. De zienswijze van de ondernemer geeft geen aanleiding om het omgevingsplan te wijzigen ten opzichte van het ontwerp of het omgevingsplan niet vast te stellen

De betrokken ondernemer heeft een zienswijze ingediend tegen het voornemen om het omgevingsplan te wijzigen. In de concept nota van zienswijzen wordt deze zienswijze beantwoord. Kort samengevat was de ondernemer verrast over het genomen besluit, acht het (voorbereidings-)besluit onzorgvuldig, dat er nog geen alternatieve locatie beschikbaar is. Echter, de ondernemer is meerdere keren op de hoogte van het standpunt dat de ontwikkeling niet gewenst is en op dit moment zijn de ondernemer en de gemeente in gesprek over het verplaatsen van het bedrijf. Gelet op de reactie in de nota van zienswijze is er geen aanleiding om de regels in het omgevingsplan op dit punt te wijzigen, wel is de motivering aangevuld.

➤ Deelnemers beëindigingsregelingen Lbv en Lbv-plus

1.4. Het beëindigen van veehouderijen leidt tot een vermindering van de stikstofdepositie

Veehouderijen stoten stikstofverbindingen zoals ammoniak uit. Dit heeft negatieve gevolgen voor de kwetsbare natuur. Bedrijven die veel stikstof uitstoten en bedrijven die dichtbij een Natura 2000-gebied liggen hebben het grootste effect op de natuur.

Het Rijk heeft twee regelingen ontwikkeld die het mogelijk maken voor veehouderijen om te stoppen, dit zijn de Lbv en Lbv-plus. Het doel van deze regelingen is de stikstofneerslag op kwetsbare natuur in Natura 2000-gebieden naar beneden brengen. Zo kan de natuur weer herstellen. Dit is nodig om te voldoen aan Europese wetgeving met betrekking tot natuurbehoud en -herstel.

1.5. Een wijziging van het omgevingsplan is nodig om te kunnen voldoen aan de voorwaarden uit de regeling

Diverse ondernemers die meedoen aan de regeling hebben verzocht om het omgevingsplan te wijzigen. Zonder een verbod op het houden van dieren ontvangt een stoppend ondernemer geen subsidie. Dit kan grote gevolgen hebben voor een ondernemer. Het is daarom nodig dat voor de deelnemende bedrijfslocatie nieuwe regels worden opgenomen die het exploiteren van een veehouderij onmogelijk maken.

1.6. Er is al een definitie voor veehouderij opgenomen in het omgevingsplan

Zienswijze I en II verzoeken om een definitie op te nemen voor veehouderij. De regels in het omgevingsplan bepalen dat het niet meer toegestaan zal zijn om een veehouderij uit te oefenen, maar wat een veehouderij is, is niet gedefinieerd in het omgevingsplan. Initiatiefnemers stellen dat zij de mogelijkheid willen hebben om paarden af te richten. Echter, de regels uit het ontwerp-omgevingsplan verbieden dit niet.

Het omgevingsplan verwijst naar de begripsomschrijving uit andere wettelijke regelingen. Het begrip "veehouderij" wordt meermaals genoemd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), maar is daarin niet gedefinieerd. Het omgevingsplan definieert een veehouderij als een "onderneming voor het houden van landbouwhuisdieren". Een landbouwhuisdier is wél gedefinieerd en de definitie uit het Bal is hetzelfde als die in de Lbv (landbouwhuisdier: zoogdier of vogel voor de productie van vlees, eieren, melk, wol of veren of een paard of pony voor het fokken). Het houden van paarden voor het africhten valt niet onder de definitie van landbouwhuisdier. Daarmee blijft het houden van paarden voor trainen mogelijk. Er is geen aanleiding om het omgevingsplan te wijzigen ten opzichte van het ontwerp.

➤ Conclusie: Er is sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL)

Het is een taak van de gemeente om te zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL). ETFAL betekent dat er een balans bestaat tussen verschillende functies die locaties binnen een gebied kunnen vervullen. Dit wordt bereikt door regels te stellen over activiteiten op locaties en deze onderling evenwichtig af te wegen. Gelet op bovenstaande en de regels en toelichting die zijn uitgewerkt bij dit omgevingsplan is sprake van ETFAL.

➤ Niet in rekening brengen leges aan deelnemers

2.1. De gemeente ontvangt middelen van het Rijk om de uitvoering van de Lbv/Lbv-plus te dekken

Van het Rijk ontvangen gemeenten een bijdrage voor iedere deelnemer aan de beëindigingsregeling van €27.000. Het doel van de financiële bijdrage is om de uitvoeringskosten van de Lbv/Lbv-plus te dekken. De middelen van het Rijk zijn dus mede bedoeld voor deze procedure.

2.2. De hoogte van de leges staat niet in verhouding tot de kosten van het uitwerken van de wijziging van het omgevingsplan

Voor een wijziging van het omgevingsplan bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag €10.546,50. Het betreft in totaal zeven deelnemers aan stoppersregelingen. Een dergelijk hoog bedrag is niet redelijk, omdat er geen herontwikkelingen worden meegenomen, geen inhoudelijke beoordeling voor iedere locatie plaatsvindt, en de nieuwe regels voor iedere locatie hetzelfde zijn. De wijziging is dus relatief eenvoudig vergeleken met een gemiddelde wijziging.

➤ Mandateren college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leudal voor ondertekenen informatieve brieven

2.3. De brieven in bijlage 7 en 8 zijn informatief

De brieven zijn standaard brieven die gaan over de genomen besluiten met betrekking tot het omgevingsplan en de leges. Deze verschillen inhoudelijk niet en zijn uitsluitend informatief van aard, met het doel de deelnemers te voorzien van documentatie voor hun deelname aan de Lbv en Lbv-plus en om te overleggen aan het Rijk.

De partijen die een zienswijze hebben ingediend ontvangen een geïndividualiseerde brief over het vaststellen van het omgevingsplan. Het advies is om deze wel te laten ondertekenen door de gemeenteraad, omdat deze betrekking hebben over de inhoudelijke beantwoording van de zienswijzen.

5. Risico's

Nog geen nieuwe invulling van bedrijfslocaties die deelnemen aan de beëindigingsregeling

Wijziging van het omgevingsplan is noodzakelijk; zonder een verbod op het houden van dieren kunnen de bedrijven die deelnemen aan de regelingen geen subsidie van het Rijk ontvangen. Door de planologische herontwikkeling nog niet mee te nemen, ontstaat er een situatie waarbij het bestaande gebruik stopt, maar er nog geen nieuwe invulling voor de locaties is.

Om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken, kunnen initiatiefnemers een omgevingsvergunning aanvragen. Echter, het verkleinen van een bouwvlak of het weghalen van andere planologische mogelijkheden is niet mogelijk met een omgevingsvergunning. In veel gevallen betekent dit dat een tweede wijziging van het omgevingsplan noodzakelijk zal zijn.

Vervallen voorbeschermingsregels

Voor Beekkant 2 geldt dat bij het niet tijdig wijzigen van het omgevingsplan de voorbeschermingsregels komen te vervallen en dat de ontwikkeling van een nieuw bedrijf met 160.000 vleeskuikens weer mogelijk wordt.

6. Juridische context

Vorbereidingsbesluit

Door het college is op 16 juli 2024 het voorbereidingsbesluit Beekkant 2 Baexem vastgesteld. Het voorbereidingsbesluit wijzigt op grond van artikel 4.14, tweede lid van de Omgevingswet het omgevingsplan met voorbeschermingsregels. De regels van het voorbereidingsbesluit bepalen dat het verboden is om op de locatie Beekkant 2 Baexem bedrijfsgebouwen op te richten en/of bestaande bedrijfsgebouwen te verbouwen ten behoeve van een intensieve veehouderij. Een voorbereidingsbesluit vereist het vaststellen van een omgevingsplan op het betreffende perceel binnen 1 jaar en 6 maanden na inwerkingtreding, anders komen de regels uit het voorbereidingsbesluit te vervallen.

Wijziging omgevingsplan

Op de voorbereiding van een wijziging van het omgevingsplan is de procedure van afdeling 3.4, Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Indien de raad besluit om het omgevingsplan vast te stellen, wordt het omgevingsplan gedurende een periode van 6 weken ter inzage gelegd. Tijdens de terinzagelegging heeft is het mogelijk om beroep aan te tekenen.

7. Financiële toelichting

Op 2 september 2025 is besloten de raad voor te stellen een regeling te treffen m.b.t. de leges voor het wijzigen van het omgevingsplan voor de deelnemers van fase 1 en fase 2.

8. Communicatie

Het raadsbesluit wordt per brief gecommuniceerd met de eigenaren/exploitanten van de betrokken bedrijfslocaties. Het omgevingsplan wordt op de reguliere wijze ter inzage gelegd.

9. Vervolg

Het ontwerp omgevingsplan wordt gedurende een periode van 6 weken ter inzage gelegd voor het indienen van beroep.

10. Bijlagen

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit
2. Verzoeken tot wijziging deelnemers Lbv en Lbv-plus
3. Zienswijzen
4. Nota van zienswijzen
5. Link digitaal raadpleegbaar omgevingsplan
6. Brief Beekant 2 Baexem
7. Standaard brief leges
8. Standaard brief regeling Lbv+

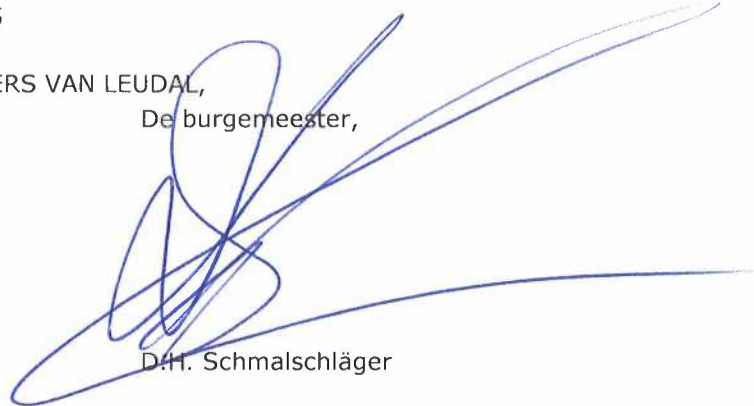
Heythuysen, 11 november 2025

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,
De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts

D.H. Schmalschläger